Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 2 | Fylke: Austfold

Tilleggsspørsmålnr. | Herad: Øymark

Emne: Høytransport | Bygdelag:

Oppskr. av: Svein Molaug | Gard: Torgrimsbo

(adresse): Norsk Folkemuseum | G.nr. | Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Johannes Torgrimsbo. født 1872, bonde

SVAR

1. På smågårda bar dei, elles kjørte dei
Slo i utmarka før. Slutta med det litt etter 1900. Holdt lenger på smågårdane. Den som ikkje
2a. hadde hest, bar det.
2. Bruka "Benner"

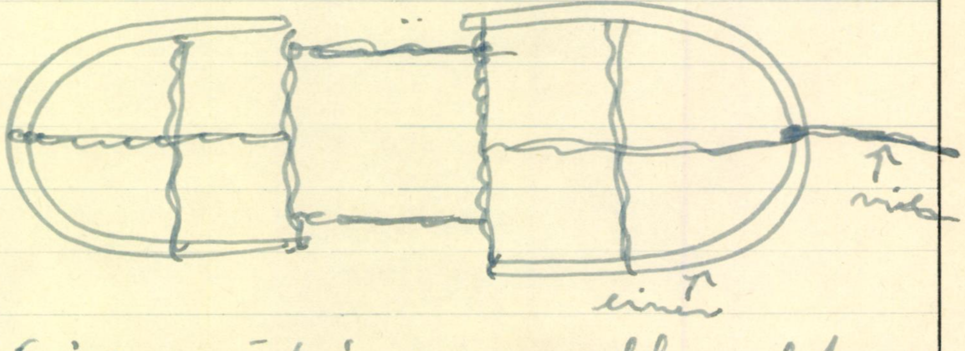

Einer i bøygane, elles alt av vier. Hadde ein vier ein tvidde gjennom andre bøygen og over nakken og bar inn. #
Drog aldri på eit tre.
Hadde oftast "truskoning" og kjørte med den.
Det slumpa ein og annan gongen at ein hadde eit tau å bera i. "beratau"

9

1048

Kvindfolka hjalp dersom børa var
for tung, og lyfta i bakk.
Holdt tauet over skuldrene. Ungane
var med på myrane og guttane
slo og gjentene rakte. Rektig
små guttar måtte rake. Mannfolka
bar helst, men også kvindfolk.
Ikkje snøsekk eller løypestreng.
Det hendte ein og annan gong
at ein bar på båre. To mann
bar. Det var 3-4 tverrstenger
på som ein stige. Dei var
spikra fast. Det brukte ein heime
på jorda der dei var små.

3. Kjørde "utslåtten" frå fjellet
heim på vinterføre. Måtte vente
til bakken var frosen og det
kom snø.

4. Brukte "treskoning", ein
"sdae" med "tremeiar"
3 "fjetrar" med "naglar" til på
kvar "mei" og "rein" over.
I "banen" var holk "drotten"
"Høysléé" kalla ein det. På same
staden brukar dei slike enno.
Der det er betre vegar brukar
ein "førstilling" og vogn.
"Høysleden" var 4 alner lang
og 2½ alen breid, helst 22-23 tomm.
Det var "grindar" på

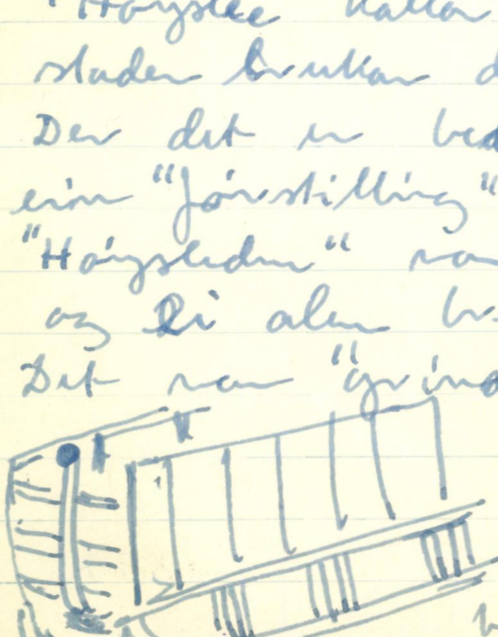

Grindane var
ei alen høg.
Nå er grinnane
bare 3/4 alen høge

1048

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Dei som kom først høyvogna med "førstilling", hadde hjul under men sutta nedi framme på ein krokete kloss. Hadde "hjøtren" og "naglen" der og

(Unøyaktig teikning men nokolunde i den duren)

Forstillinga før og nå er omtrent lik. ~~Fikk~~

Fekk kjøre med meian der ein ville. Det var serleg vogn til høy- og kornkjøring.

Ein tok høyet med rivene eller med gaflar og kasta oppi vogna. Gaflar er nytt. Ein stod oppi og "trådde". Hadde omlag eitt hundre kilo i eit lass. På lang og dårleg vei var det mindre. Tok med kva einaste tråden.

Festa lasset med ei "lessestang". Den hadde ein krok framme og så var det ein krok bak til å hekte fast i.

5 aldri Samslått

6. Måtte kjøre med "snøplaw" og brøyte opp til myrane. Det var ganske enkel med 2 bord i høgden. Den som hadde hest, brøyta. Lengste vegen var eit par kilometer.

1048

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING